

Šanov

Kraj: Zlínský

Správní obvod: Luhačovice

Nadmořská výška: 415 m n. m.

Počet obyvatel: 473

Adresa URL: www.sanov-obec.cz

Okres: Zlín

GPS souřadnice: 49.045466N, 17.898403E

První pís. zmínka: 1261 (763 let)

PSČ: 763 21

Historie obce Šanov

Historii obce jsme pro přehlednost seřadili podle data jednotlivých událostí:

1261 - První písemná zmínka o Šanovu, kdy byla vesnice darována s jinými osadami purkrabím na brumovském hradě panem Smilem ze Střílek, za souhlasu krále Přemysla Otakara II., cisterciánskému klášteru Smilheim (Rosa Mariae) ve Vizovicích.

1355 - Příslušníci zlínsko - světlovské větve mocných Šternberků ve spojení s pány z Kravař zabrali vizovickému klášteru osm a půl vesnice. Tím se také Šanov dostal do rukou pána na Starém Světlově, kterým byl Aleš ze Šternberka. (Na počátku 15. století byl Šanov znovu vrácen vizovickému klášteru.)

1442 - Šanov zastavil opat jménem Martin panu Janovi z Popova Kře a jeho dědicům za 40 uherských zlatých. Podmínkou bylo, že Jan ponechá poddaným jejich dosavadní práva a pustá místa opět osadí. V držení Popovských zůstal Šanov až do konce 15. století s výjimkou období okolo roku 1481, kdy jej Jan z Vlachovic se svým společníkem Markvartem z Honbic a na Ořechově načas připojili (ale jen zástavně) ke svému vlachovickému statku.

1495 - Do Šanova vpadli ozbrojenci z brumovského hradu, zplenili šanovskou rychtu a dobyli opevněný srub, zajali Martina z Popova Kře a odvedli na hrad Brumov. Martin byl drobný šlechtic, syn Jana z Popova Kře, který držel dědičnou část brumovského majetku, za což byl vázán určitými povinnostmi, například vojenskými. Držel též zástavní Šanov, který patřil vizovskému pánu Bočkovi z Kunštátu. Toho roku se pak vrátil Šanov k vizovskému panství, jehož součástí byl dalších padesát let.

1539 - Šanov drží Libuše z Lomnice, manželka Bedřicha ze Žerotína

1549 (int. 1551) - Šanov byl od vizovického panství natrvalo odtržen. Tehdy Zikmund Kuna z Kunštátu prodal Václavovi z Boskovic celé panství vyjma právě Šanova a pustého Hrozenkova. Tyto koupil Burian z Vlčnova, který však v listopadu téhož roku umírá. Ve své poslední vůli opomíjí své tři dcery a celé panství odkazuje svému švagru Hynku Bilíkovi z Kornic a na Veselí. Šanov pak sdílel osudy tohoto panství nepřetržitě po tři staletí až do zrušení poddanství roku 1848.

1551 - Pustý Šanov byl znovu osazen, v literárních pramenech je zmínka o starobylé pusté tvrzi.

1552 - po smrti Hynka Bilíka z Kornic se Hynkovi synové vzdali celého panství (tedy i Šanova) ve prospěch Kateřiny z Vlčnova, prostřední dcery Buriana z Vlčnova.

1563 - Kateřina, která neměla syny, postoupila rozsáhlé panství synu své sestry Fridrichovi Tetaurovi z Tetova, který po svém otci Václavovi Tetaurovi zdědil také lenní práva k Sehradím.

1577 - Když zemřel Fridrich bezdětný, zdědil všechny jeho statky mladší bratr Burian. Burian Tetaur ani jeho synové Václav a Vilém nebyli dobrými hospodáři a museli postupně rozprodat všechny statky rozsáhlé rodové državy.

1594 - Hrad Nový Světlav nad Bojkovicemi a všechny vsi, které k němu patřily, včetně Šanova, prodal Václav Tetaur Janu Jetřichovi z Kunovic.

1598 - Jan Jetřich postupuje panství své sestře, provdané za Zdeňka Žampacha z Potštejna výměnou za její hranické panství. Nový majitel Zdeněk Žampach byl velkým bezohledným despota a tyranem poddaných. Za jeho vlády byla sepsána roku 1598 Registra purkrechtní, kde jsou uvedeny všechny důchody světlavských majitelů a povinnosti poddaných. Registra uvádí v Šanově 25 usedlostí - 18 púllánů, 3 podsedky, 2 mlýny, panský šenk a fojtství.

1605 - Na světlavské panství vpadly hordy divokých Bočkajovců a proměnily panství v pustinu. Šanov však na rozdíl od sousedního Hostětína poplaven nebyl. Ukryt v tehdy hlubokých lesích a stranou bývalých obchodních cest zřídka kdy zakusil válečných útrap a nepřátelských vpádů, jaké obvykle potkaly ostatní osady na panství.

1610 - Majetek panství přechází na Hanuše Petřvaldského na Petřvaldě, který jej držel do roku 1614. Dalšími majiteli světlavského panství byli uherští šlechticové Sserényiové (1613 - 1750). František Sserenyi umírá v roce 1630, panství přechází na jeho syny Pavla a Gabriela. Mladší Gabriel obdržel světlavské panství a vasilské léno. Gabriel Sserenyi nabyl značného majetku a četnými koupěmi rozšířil panství. V roce 1648 koupil od Maximiliana, hraběny ze Scherfenberku, za 35 000 zl. zámek Milotice, kam později museli poddaní světlavského panství chodit robotovat.

1631 - Purkrechtní Registra vykazuje v Šanově celkem 24 usedlostí: 16 pololánků, 1 celý lán, který držel zákupní fojt, 1 grunt 3, 4 podsedníky a 2 mlynáře. Pět púllánů bylo opuštěných - následky třicetileté války a prováděné rekatolizace.

1645 - Gabriel Sserényi uzavírá s majitelkou brumovského panství hraběnkou Ester Forgáčovou smlouvu o přátelském porovnání ve věci hranice mezi brumovským a světlavským panstvím. Hranice měla být v terénu určena vybudováním kamenných mezníků v katastru tehdejšího Šanova.

1663 - Ve velkém počtu vtrhli Turci na Moravu starohrozenkovským průsmkem. Zde porazili několik set ozbrojených Valachů a hrozně a bez slitování řádili na světlavském panství. Šanov byl vypleněn a vypálen, úroda na polích úmyslně zničena, obyvatelé povražděni nebo odvezeni do otroctví. Z Šanova byli odvezeni 3 lidé, uloupeno 14 koní a 240 ovcí. Ještě v roce 1670 bylo možné zaregistrovat následky tatarského vpádu v Šanově. Z 25 usedlostí bylo stále 5 usedlostí pustých.

1664 - Gabriel Sserenyi umírá v Brně, jeho synové si majetek rozdělili tak, že mladší z nich Jan Karel se stává majitelem světlavského panství. Svůj majetek dále rozšiřoval, dosáhl velkých poct a titulů. Umírá kolem roku 1690 a. dědicem světlavského panství ustanovil ve své poslední vůli nejstaršího syna Karla Antonína, který udržel statky Světlav, Milotice a Svatobořice až do své smrti v roce 1746. Zanechal po sobě jedinou dceru Karolinu, provdanou za hraběte ze Saint Julien.

1704 - Uherští povstalci - Rákocziho Kuruci vnikli Vlárským průsmkem na Moravu. Vypálili Brumov, Valašské Klobouky, Vlachovice, Slavičín a Hrádek. O tom, zda se jim podařilo objevit a také vypálit Šanov, se však historické prameny přesně nezmiňují. Kurucké vpády se s různou intenzitou opakovaly ještě v letech 1707, 1708 a 1709, Šanov však jimi nebyl poznamenán. Celý zdejší kraj po těchto vpádech poskytoval žalostný pohled. Vpády přestaly v roce 1710, kdy byli Kuruci poraženi. Na panství byl zřízen sbor „portášů“, čítající 445 mužů, jehož povinností bylo hlídat hranice, nejprve proti uherským povstalcům, později potíral loupeživé skupiny a osoby v okolí. Dlouhým trváním „kurucké vojny“ bylo v Šanově devět pustých usedlostí.

1757 - Manžel Karoliny (dědičky světlavského panství) hrabě Quiard Josef léno za 12 000 zl. od biskupa

koupil a připojil zpět k panství. Za období vlády hrabat ze Saint Julien získal Šanov v roce 1758 obecní pečeť (v opise majuskulou lze číst SIGI. DES. TORF. SSENNAV 1758). Quiard Josef zemřel v roce 1793 a zanechal po sobě syny Františka, Josefa a Jana, kteří jako generálové sloužili ve vojsku. Ti dne 30. března 1803 prodali celé panství i s vasilským lénem Žofii, hraběnce z Haugwitzu.

1811 - Zachována pozemková kniha Šanova.

1818 - První škola byla v Šanově zřízena v domku č. 58, který pro tento účel zakoupila obec.

1846 - V obci byla namísto nevyhovující školy postavena nová školní budova. Šanov měl 75 domů a 431 obyvatel, z nichž bylo 210 mužů a 221 žen. 1850 - Došlo ke zřízení sítě politických okresů, která víceméně přetrvala dodnes. Šanov, dosud příslušný ke světlavskému panství (jeho poslední feudální majitelkou byla hraběnka Jindřiška Larisch-Mönnichová), se stal součástí politického okresu Uherský Brod, kam spadal až do roku 1948 s výjimkou let 1855 - 1868, kdy došlo ke sloučení politické a soudní agendy. Tehdy byly pro Šanov sídlem smíšeného okresního úřadu Valašské Klobouky. Síť soudních okresů zřízená roku 1850 přičlenila Šanov postupně k obvodům těchto soudů: Valašské Klobouky (1850 - 1870), Uherský Brod (1870 - 1905) a Bojkovice (1905 - 1948).

1854 - Zrušena byla okresní hejtmanská, vytvořeny smíšené politicko - soudní úřady, Šanov patří pod Uherský Brod.

1866 - Přes Šanov ustupovala rakouská armáda před Prusy, ti ale do Šanova nepřišli, zastavili se ve Slavičíně.

1867 - Byla znovu vytvořena okresní hejtmanská se soudními okresy. Šanov přešel do soudního okresu uherskobrodského.

1893 - V obci byl založen dobrovolný hasičský sbor a obec zakoupila stříkačku za 700 zlatých.

1896 - Přívalové lijáky způsobily v obci povodeň.

1898 - Byla postavena úřadovna starosty a hasičská zbrojnice v obecním domku. V letech 1898 - 1900 došlo k výstavbě silnice do Hostětína.

1899 - Postaven byl obecní dům, kde se zprvu scházeli představitelé obce k jednání.

1901 - Okolní obce žádaly zemský sněm, aby byla povolena stavba silnice ze Šanova do Hrádku jako stavba z nouze. Tato silnice byla pro obec velmi potřebná a byla poté vybudována. Šanov měl tehdy v Hrádku poštu a nádraží, ve Slavičíně obvodního lékaře.

1904 - Byla postavena nová škola.

1906 - Proběhly císařské manévry. V šanovské škole byla baterie dělostřelců.

1914 - 1918 - Z místních se zúčastnilo I. světové války 96 občanů: 16 z nich bylo zajato a 17 jich padlo nebo během válečného strádání zemřelo.

1919 - Při povodni sebrala voda mosty a strhla hasičské skladiště.

1931 - Obrovská průtrž mračen nad obcí. Voda valící se v rozvodněném potoce strhala všechny dřevěné mosty, několik stodol a také stavení. Bylo odplaveno velké množství ornice z polí a zničeny polní cesty i cesty v obci.

1933 - Bylo započato s regulací šanovského potoka. Směrem od dolního konce byly upraveny břehy v trati „Dělnice“, kde bylo vysázeno asi 10 000 olšových sazenic. Práce trvaly od května do 4. srpna, zaměstnání byli (v době krize) jen úplně nemajetní občané, kteří vybudovali kamennou dlažbu břehů v obci, postavili mosty před Vrby a Humpoly a zbudovali několik kamenných splavů. František Ščuglík (č. 68) adaptací obytného a hospodářského stavení postavil nový hostinec, který byl po kolaudaci dne 18. června 1933 otevřen.

1936 - Dobrá kvalita místního stavebního kamene dala podnět k otevření kamenolomu na pozemku Františka Šťastného, který převzal do vlastní režie místní obchodník Milan Humpola. Kámen dodával na stavby vojenských objektů do Bohuslavic-Vlachovic a do Slavičína na stavbu kasáren.

1939 - Po obsazení republiky Němci přibýlo do Šanova 23 členů německé pohraniční stráže.

Střežením „Šancí“ byl zamezen volný průchod Slováků na moravskou stranu. Koncem roku 1939 němečtí okupanti postavili blízko zemské hranice na „Tománce“ dřevěnou budovu celnice pro účely finanční pohraniční stráže. Další dřevěné objekty vybudovali nahoře nad obcí.

1940 - 1942 - Proběhla výstavba vodovodu pro Hrádek. V této době začalo také v Šanově působit „Vodní družstvo“, jehož úkolem byla meliorace zemědělských pozemků.

1944 - Oficiální zahájení organizované kopané v Šanově, kdy byla provedena registrace SK Šanov u Hemeleho Hanácké župy v Přerově. Dne 29. srpna 1944 byl nad Šanovem sestřelen americký letoun B - 17 G. Zahynulo zde 9 letců. Padákem se zachránil pouze jediný člen posádky, velitel letadla Thayne L. Thomas, který dopadl mezi stromy a s pomocí místních občanů překročil slovenskou hranici, odkud se dostal zpět do USA.

1. května 1945 byla obec osvobozena bez boje ruskými a rumunskými vojáky.

8. května 1945 - Došlo k ustavující schůzi MNV v obci. V roce 1945 byly v obci založeny 3 politické strany: komunistická, lidová a sociálnědemokratická.

